

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 2.

LETNIK XXIX.

NARODNI GOSPODAR

**GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.**

V LJUBLJANI, DNE 15. FEBRUARJA 1928.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

VSEBINA: Dr. J. Basaj: Poučno in zanimivo iz revizijskega dela. — Kaj moramo v našem mlekarstvu še napraviti. — Razpust Zadrुžne zveze v Gorici. — Dolžnost pričevanja za odmero osebne dohodnine. — Načrt za likvidacijo vojnih posojil. — Zadrुžno gibanje v Sloveniji v letu 1927. — Vprašanja in odgovori. — Zadrुžništvo. — Gospodarstvo.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 2, I. 1928.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Redni občni zbor Posojilnega društva za župnijo Sv. Ana v Slov. gor., r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. februarja 1928 ob 8. uri popoldne v prostorih „Društvenega doma“. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje račun. zaključka za leto 1927. 3. slučajnosti.

III. občni zbor Hranilnice in posojilnice v Beltincih, r. z. z n. z., se bo vršil dne 23. febr. 1928 ob 2. uri popoldne v posojilniški dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Blagovici, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. februarja 1928 ob 3. uri popoldne v pisarni hranilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev račun. zaključka za 1. 1927. 3. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. februarja 1928 pop. ob 15. (3.) uri v uradnih prostorih pri Fari št. 22. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za 1. 1927. 5. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 6. prememba pravil. 7. branje revizijskega poročila. 8. slučajnosti.

Redovita glavna skupština Zadrुge za štednjo i zajmove u Dolnjoj Dubravi, r. z. s n. j., održati će se dne 4. marca 1928 poslje podne u 2. sata u prostoriji zadrुge sa dnevnim redom: 1. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 2. čitanje zapisnika prošle godine. 3. odobrenje računskog zaključka za 1. 1927. 4. eventualije.

Redovita glavna skupština Hrv. selj. gospodarске udruge u Dolj. Dubravi, trgovina mešovitom robom, održati će se dne 26. febr. 1926 poslje podne u 2. sata u školskoj zgradi sa dnevnim redom: 1. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 2. čitanje zapisnika prošle godine. 3. odobrenje računskog zaključka za leto 1927. 4. izbor obraničkog suda. 5. eventualije.

Občni zbor Sirarske zadrुge v Stari Fužini, r. z. z o. z., se bo vršil dne 4. marca 1928 ob 3. uri popoldan v prostorih sirarne z dnevnim redom. 1. po-

ročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za 1. 1927. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Horjulu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. febr. 1928 ob 3. uri pop. v uradnih prostorih z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Igu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 4. marca 1928 ob 3. uri pop. v uradnih prostorih z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika lanskega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva. 4. poročilo nadzorstva. 5. odobritev račun. zaključka za 1. 1927. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za slovenjegraški okraj v St. Ilju pod Turjakom, r. z. z n. z., se bo vršil dne 4. sušca 1928 ob 3. uri pop. v prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje račun. zaključka za 1. 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 9. aprila ob pol 8. uri v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev račun. zaključka za 1. 1927. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva za Št. Janž in okolico, r. z. z o. z., se bo vršil dne 9. aprila ob pol 9 uri v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev račun. zaključka za 1. 1927. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. Predavanje o zadrुžništvu. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju, r. z. z n. z., se bo vršil v nedeljo 26. febr. 1928 ob 15. uri v društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1927. 4. prost razgovor.

Občni zbor Zadrुžne elektrarne v Št. Jerneju, r. z. z o. p., se bo vršil 4. marca ob 15. uri v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. razgovor in navseti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din. na leto, za pol leta 12.50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. J. Basaj:

Poučno in zanimivo iz revizijskega dela.

V prvi številki smo začeli to poglavje, z današnjo ga končamo.

Izterjavanje zaostalih obresti in zapadlih posojil.

Skoro redno se nahaja v revizijskem poročilu o posojilnicah naročilo, da se imajo zapadla posojila izterjati ali zadolžnice podaljšati in da se imajo tudi zaostale obresti izterjati. Temu odgovarja pri blagovnih zadrugah naročilo, naj se članom ne daje toliko na kredit in naj se od članov, katerih dolg je že visoko narastel, vsaj nekaj izterja.

Prerazličnih odgovorov na to naročilo ne moremo navajati, ker bi s tem zašli predač. Najpogosteje se navaja, da so dolžniki vsled slabe letine, nesreče, številne družine itd. v takih težavah, da si jih za druga ne upa terjati za obresti, kaj šele za zapadlo posojilo.

Priznati je treba, da se najdejo nedvomno posamezni slučajji, za katere ta izgovor drži. Ravno tako nedvomno pa za večino dolžnikov ta izgovor ne drži in je le komodnost posojilnične uprave vzrok zaostankov, ker uprava ne pregleduje redno posojila glede zapadlosti, ker ne opominja dolžnikov in ker ne izterjava dovolj energično zaostankov.

Posojilnice žal ne vpoštevajo ene zelo

važne naloge, ki jo imajo napram svojim članom, namreč naloge, **člane moralno in gospodarsko vzgajati**. Važen del te vzgoje pa gotovo vršijo s tem, da člane opozarjajo in od njih zahtevajo točno izpolnitev prevzetih obveznosti vsakokrat ob zapadlosti. Visoka postavka „zaostale obresti“ v računskih zaključkih posojilnic je zelo slabo izpričevalo za upravo. Ta postavka govori glasno, da uprava posojilnice ne vrši svojih dolžnosti. Če bi bila uprava pravočasno in redno dolžnike opominjala, bi te postavke v bilanci ne bilo, gotovo pa ne v taki višini.

Ravno tako tudi ne drži izgovor, češ saj dolžniki sami od sebe plačajo, če imajo denar. In ne bi bilo lepo od posojilnice, da jih terja, če ne morejo plačati. — Kdor pozna količkaj ljudsko psihologijo, ta ve, da gre vsakomur denar za povrčilo dolgov in poplačilo obresti zelo težko iz rok. To je, rekli bi, naša prirojena slabost. In proti tej slabosti so pravočasni opomini najboljše zdravilo, ki običajno tudi zaleže.

Neka zadruga odgovarja na tozadevno naročilo revizije: „Zaostale dolžnike smo terjali. Večinoma so ubogali. Drugi ogorčeni plačali ves dolg . . . Od dveh smo prejeli povračilo s hvaležnostjo, ker sta nam delala že dolgo časa skrbi“. Dopis zadruge je dokaz, kako opomini zaležejo. Tisti pa, ki so

ogorčeni plačali, je vidno, da so denar imeli doma na razpolago, da pa so ga le iz zgoraj razložene prirojene slabosti zadrževali. In ko je prišel opomin, so plačali. Ogorčeni ali neogorčeni, to za posojilnico nima pomena, za njo je važno in njena naloga je tudi, da člani svoje obveznosti točno ob zapadlosti izpolnjujejo.

Res so dolžniki, pri katerih opomin posojilnice tudi ne zaleže. Tu imamo še drugo učinkovitejše sredstvo, namreč opomin porokom kot soobvezancem dolžnika. Če porok dobi opomin radi zaostalih obresti ali radi zaostalih obrokov dolga, ste lahko uverjeni, da bo ta opomin poroku ob enem najsigurnejši opomin dolžniku. Pritisk poroka bo pri dolžniku največ izdal.

Seje nadzorstva.

Nadzorstvo pri zadrugi splošno ne smatrajo kot nek resnično potreben organ, ampak bolj tako za okrasek kot pušlec za klobukom, ki mnogokrat pozabimo, da ga imamo. In temu naziranju primerno smatrajo tudi seje nadzorstva kot nekaj nepotrebne, kot formalnost, s katero revizor sitnari. Za primer le dva odgovora. — „Člani nadzorstva izjavljajo, da je nepotrebno imeti lastne seje štirikrat v letu, ker se itak udeležujejo sej načelstva ter takrat zasledujejo poslovanje zadruge ter ugotove stanje dolžnikov in porokov“, — Drugi primer je skoro popolnoma enak. „Glede zahtevanih najmanj štirih sej na leto, pa nadzorstvo pripomni, ako nima lastnih sej, saj ima pa skupne seje z načelstvom“. —

Iz navedenih dveh primerov žal vidimo, da se nadzorstvo zelo slabo zaveda pomena in potrebe svoje nadzorovalne naloge. Ime samo že pove, da ima nadzorstvo vso upravo zadruge in ne le sklepov načelstva kontrolirati. Ne bo odveč, ako tukaj navajamo delokrog nadzorstva, kakor ga opiše združni zakon

v § 24. — „Ako je postavljeno nadzorstvo, tedaj ima nadzirati poslovanje zadruge v vseh panogah uprave, more se poučiti o poteku zadev zadruge, more vsak čas vpregledati v knjige in spise zadruge in pregledati imovino združne blagajne. Nadzorstvo more, ako se mu to potrebno zdi, člane načelstva in uradnike začasno in sicer do odločitve občnega zbora, ki ga ima takoj sklicati, odstaviti od njihove dolžnosti in potrebno ukreniti radi začasnega vodstva poslov. Nadzorstvo ima pregledati račune posameznih period, zlasti računске zaključke, bilance in predloge za razdelitev dobička in o tem vsako leto podati poročilo občnemu zboru“.

Ne gre torej samo za to, ali so sklepi sej načelstva v redu. Gre za to, ali se ti sklepi izpolnjujejo in kako se izpolnjujejo. Gre za to, če je blagajna v redu, če poslovodja, blagajnik ali tajnik vrši vse skozi svojo dolžnost, če so poslovne knjige in zapiski v redu, če je bilanca pravilno sestavljena, če so se naročila revizije izvršila itd.

Nadzorstvo ima torej velike dolžnosti in veliko odgovornost za pravilno poslovanje zadruge. Zato mu pa zakon daje tudi tako izredno pravico, da more začasno posamezne člane načelstva, pa tudi celo načelstvo in združne uradnike odstaviti.

Svojo dolžnost kontrole vsega združnega poslovanja pa vrši nadzorstvo na sejah. Ne more pa posamezni član nadzorstva vršiti nadzorstvenih pravic, temveč le nadzorstvo kot celota, kot organ. Ako torej nadzorstvo nima sej, je jasno, da tudi svoje naloge ne vrši.

V kolikor pa ima nadzorstvo skupne seje z načelstvom, je sicer to tudi potrebno, ker so za nekatere zadeve predpisane skupne seje načelstva in nadzorstva n. pr. obravnavanje revizijskega poročila, sklepanje o večjih posojilih itd. Toda te skupne seje še ne

zadostujejo, ker na teh skupnih sejah ne vrši nadzorstvo specifično svoje nadzorovalne naloge, temveč pri teh sejah nadzorstvo nekako pomaga načelstvu pri važnejših zadevah.

Izkušnje kažejo, da so zadruge zabredle v izgube, ali da so se običajno vršile velike nerednosti v škodo združenom ravno pri takih zadrugah, pri katerih je bilo nadzorstvo samo na papirju, samo pušlec za klobukom, ne da bi se zavedalo svoje velike dolžnosti in odgovornosti.

Naj torej nadzorstvo pomisli, kakšna odgovornost pade nanj, ako pride do kakih nerednosti ali do kakih izgub in naj rajši z rednim izvrševanjem svoje naloge nerednosti in eventualne izgube prepreči. Zakon izrecno pravi: „Člani nadzorstva jamčijo za škodo, katero so povzročili z neizvrševanjem svojih dolžnosti“.

Denarni listek.

Predpis je, da se vsak uradni dan ob sklepu poslovanja zaključi blagajniški dnevnik in sestavi denarni listek o gotovini v blagajni. To oboje, namreč saldo blagajniškega dnevnika in gotovina v denarnem listku se mora vjemati. Če se ne vjema, je znanje, da se je napravila pomota, katero je treba takoj poiskati in jo najbrže tudi ne bo težko ugotoviti, ker so še sveže v spominu vse postavke prejemkov in izdatkov, ki tvorijo saldo blagajniškega dnevnika in ravnotako sveže v spominu vse stranke, ki so dotični uradni dan denar prinesle ali ga sprejele.

Če ne bi bilo nič drugega kot ta **zaključna kontrola uradnega dne**, je to zadosten razlog, zakaj se ima redno ob sklepu uradnega dne sestaviti denarni listek.

Je pa še drug razlog, tudi zelo tehten, ki nam narekuje sestavo denarnega listka. Zadruge imajo gotovino v blagajnah in bla-

gajne zavarovane proti vlomu. Zavarovalnica zahteva v slučaju, če se je vlom res zgodil, podatke ne le, koliko gotovine ste imeli v blagajni, ampak tudi kakšno gotovino ste imeli, t. j. koliko enih in koliko drugih bankovcev.

Iz navedenega je za vsakega jasno, da morajo zadruge v svojem lastnem interesu predpis glede denarnega listka izpolnjevati. Pa jih je žal zopet tako veliko število, ki smatrajo tudi ta predpis za nepotrebno formalnost, zahtevo revizorja v tem oziru pa za sitnarjenje. Zdi se nam, da vlada to napačno mnenje pri zadruga radi tega, ker ne razumejo prav, zakaj je denarni listek potreben. Navedli smo zato gornja dva razloga in še pristavljamo. V bilanci se morajo aktivne postavke do pare vjemati s pasivnimi postavkami. Kako pa boste mogli napraviti pravilno bilanco, ako se Vam vsak uradni dan saldo blagajniškega dnevnika ne vjema z blagajniško gotovino po denarnem listku!

Odstopnice.

Precej na splošno je prodrlo že pri zadrugarjih razumevanje, kako pomembna za zadrugo in za člana je pristopnica. Ne le načelstvo, temveč tudi posamezni člani se zavedajo, da je bistveni pogoj za začetek članstva lastnoročni podpis pristopnice. Ni pa tako razširjeno drugo načelo, da so odstopnice ravno tako važne kakor pristopnice. In kakor je pristopnica pismeni formalni akt bistveni pogoj za začetek članstva, tako je odstopnica bistveni pogoj za prenehanje članstva.

Žal pa se le prepogosto najde pri reviziji, da odstopnic zadruga sploh nima, oziroma jih sploh ne zbira in hrani, dočim so pristopnice še nekam v redu.

Zakon določa v § 54, da ima vsak združnik pravico iz zadruga izstopiti, tudi če je združna pogodba sklenjena za določen

čas. Dalje določa zakon v § 54 za zadruga z neomejeno zavezo in v § 77 za zadruga z omejeno zavezo, da se more izstop izvršiti le s koncem poslovnega leta na podlagi predidóče najmanj štiri tedne pred zaključkom poslovnega leta izvršene odpovedi.

Dasi zakon sam ne predpisuje pismene odpovedi, vendar je skoro v vseh pravilih določeno, da se ima odpoved izvršiti pismeno z lastnoročnim podpisom, torej s formalnim pismenim aktom, ki ga imenujemo odstopnica. Res da za časa obstoja zadruga odstopnice kot dokazilo običajno ne pridejo v poštev. Toda važna dokazilna sredstva pa postanejo odstopnice v slučaju, da pride zadruga v konkurz ali mnogokrat tudi, če stopi zadruga v likvidacijo. Člani, ki so pravočasno odstopili, ne nosijo več po zakonu predpisanega jamstva za obveznosti zadruga. Ako torej kak član trdi, da je pravočasno odstopil, mora zadruga imeti shranjeno njegovo odstopnico, da mu v slučaju potrebe dokaže, da njegova trditev ne drži.

Da se v teh važnih zadevah zasigurajo dokazi, predpisujejo običajno pravila zadrug ne le pismeno odpoved članstva, temveč tudi da ima načelstvo članu sprejem pismene odpovedi istotako pismeno potrditi. Na ta način imata dokaze o prenehanju članstva v rokah zadruga, kakor bivši člani.

Knjiga porokov.

Naše rajfajzenske posojilnice dajejo običajno posojila na krajši rok proti osebnemu poroštvu. Namen rajfajzenskih posojilnic je namreč ta, da pomagajo kmetu pri njegovem gospodarstvu s cenanim kreditom. Kredit pa ne bi bil cenen, ako bi zadruga

za vsako posojilo, četudi je na krajši rok, zahtevala vknjižbo. Če se pa dovoljujejo posojila na poroštvo, mora o poroštvih zadruga voditi natančno evidenco. Tej evidenci služi knjiga porokov, v katero se za vsakega poroka na posebnem listu vpišejo vsa posojila, za katera porokuje, v drugo rubriko pa tudi posojila, katera sam dolguje. Le z vodstvom knjige porokov je mogoče imeti zadosten pregled, koliko je kak porok že obrenjen s poroštvi in posojili in kakšno varnost na podlagi tega predstavlja njegovo poroštvo.

Izkušnje kažejo, da so nekateri posestniki s prevzemanjem poroštev zelo radodarni, ker se bojijo zamere. Seveda pa pri tem ne pomislijo, v kakšno nevarnost gredo in še manj seveda, da njihovo poroštvo postaja vedno manj vredno.

Če hoče posojilnica hoditi sigurno pot, mora načelstvo pri sklepanju o kakem posojilu imeti ne le svojo sodbo o premoženjskih razmerah porokov, ampak imeti mora točno evidenco o poroštvenih obvezah in o posojilnih obvezah vsakega poroka. To pa je mogoče le, ako posojilnica vodi knjige porokov.

Žal, da tudi to naročilo revizije najde gluha ušesa. Mislimo, da zopet iz razloga, ker se opravniki posojilnice ne zavedajo praktičnega pomena, ki ga ima za sklepanje o posojilih taka evidenca.

Bilo bi še veliko točk iz revizijskega dela, o katerih pisati bi bilo zanimivo in poučno. Žal, nam ne dopušča prostor in zato smo se morali omejiti le na točke, ki smo jih smatrali za najbolj pomembne.

.....

Kaj moramo v našem mlekarstvu še napraviti.

Vzroki krize v mlekarstvu.

Prva letošnja številka Nar. Gospodarja je prinesla članek o položaju na mlečnem trgu. Napisal ga je strokovnjak, ki razmere dobro pozna. Iz tega članka se vidi zlasti dvoje: Izvoz mleka in mlečnih izdelkov je vsled previsokih cen in vsled preslabe kakovosti naravnost malenkosten. Konzum mleka in mlečnih izdelkov doma pa je v primeri s številom prebivalstva in v primeri s ceno mlečne hrane veliko premajhen.

Z ozirom na te ugotovitve bi se moralo delo naših zadrug vršiti v označenih dveh smereh, da se poveča izvoz in da se povzdigne domači konzum.

Pogoji in izvoz.

Za povečanje izvoza moramo biti konkurenčni. Kakor pa kaže primerjava cen na svetovnih mlečnih tržiščih, (ki jo navaja zgoraj omenjeni članek), za izvoz mleka oziroma mlečnih izdelkov danes nismo konkurenčni. Danes velja povprečna cena Din 45 za kilogram prvovrstnega masla pri najmanj 85% tolščobe. To ceno bi morali za toliko znižati, kolikor znaša zabojnina, prevoz in uvozna carina za inozemska tržišča. To pa moramo v srednjem računati tri do pet dinarjev za kilogram, iz česar je razvidno, da bomo naše maslo mogli izvažati le, ako se cene mleku znižajo.

Le en izhod v drugo smer bi bil mogoč, da se namreč mesto znižanja cen mleku, **doseže povišanje tolščobnosti**. Današnja povprečna tolščoba od 3. 2% do 3. 5% bi se morala zvišati na povprečne 4%, pa bi bilo pri nespremenjeni ceni vprašanje izvoza našega masla rešeno.

Zvišanje tolščobnosti mleka ni nič nemogočega, ker se da to doseči s **plemensko**

odbiro molznic visoke tolščobe v daljšem roku. V znatni meri se pa doseže zvišanje tolščobnosti mleka tudi z **načinom krmljenja, s poboljšanjem molže in s pravilnim oskrbovanjem molznic v hlevih**. Povprečno zelo nizka tolščobnost mleka izvira danes odtod, ker krave molznice ne dobivajo prave krme, ker je edini priboljšek repa, mesto da bi se kravam molznicam krmila pesa, iz močnih krmil pa zlasti tropine.

Glede plemenske odbire krav molznic pa je danes težko govoriti, ker je podrobno delo za plemensko izbiro na podlagi rodovnih knjig pri večini zadrug skoro zaspalo in je tudi živinorejskih zadrug le še prav piclo število. Toda gotovo je, da se bomo radi dosege uspeha v mlekarstvu morali lotiti tudi tega vprašanja.

Drugi narodi na tem polju veliko delajo in dosegajo tudi lepe uspehe, v nekaterih slučajih naravnost neverjetne. Molznica „Hortensia“ v Königsbergu na Nemškem je n. pr. v 365 dneh pod strogim nadzorstvom v Berlin-Koppehof dala 10385 kg mleka s povprečno tolščobo 3.52, kar predstavlja 363.4 kg masla, Jersey-krave, ki so male in zelo podobne bušam iz naših južnih krajev, so napredni Jerseyci potom plemenske odbire tako povzdignili, da dajejo te krave v teži 250 do 400 kg povprečno 2500 do 3000 kg mleka letno z izredno visokim odstotkom tolščobe 5 do 6% povprečno. To pomeni, da te male krave dajejo letno 150 do 180 kg masla in da se za 1 kg masla ne potrebuje niti 18 l mleka. Toda ni tu naša naloga, da se spuščamo v podrobno razmišljanje važnosti plemenske odbire za dobro mlečnost in v razmišljanje potrebe dobre krme, dobre oskrbe in pravilne molže, da dosežemo zvišanje tolščobnosti in mno-

žine mleka. Hoteli smo le ugotoviti, da bo radi prenasičenosti domačega trga za našo rastočo mlekarsko proizvodstvo izvoz neobhoden, da pa bomo mogli izvažati le, ako bo naše blago glede cene in kakovosti konkurenčno. Da pa bomo konkurenčni, moramo znati ceneje pridelovati.

Propaganda za povečanje domačega konsuma.

Težje je vprašanje, kako dvigniti konsum mleka in mlečnih izdelkov v državi sami. Gotovo je, da je ta konzum z ozirom na važnost, ki jo ima mlečna hrana za zdravje, z ozirom na cene in hranivost veliko premajhen. Toda mlekarske zadruga nimajo te moči, da bi obdelovale v tej smeri prebivalce mest, trgov in delavskih krajev in jih navajale k večjemu konzumu mleka. To bi bila naloga centralnih organizacij. To bi bila naloga oblastev oz. ustanov, ki imajo skrb za ljudsko zdravje. To bi bila tudi naloga organizacij, ki delajo za ljudsko treznost. Konzum mleka je v naših mestih, trgih in delavskih krajih naravnost malenkosten v primeru s konzumom alkoholnih pijač v teh krajih. Propaganda za povzdigo konzuma bi bila koristna za konzumenta in za proizvajnika. Če bi jo intenzivno in pravilno izvajali s časopisom, s predavanji, s filmi itd., bi gotovo rodila uspehe. Omenili bi pri tem samo eno, da gre pri nas ogromne množine posnetega mleka takorekoč v nič, mnogokrat celo v kanale, dasi bi posneto mleko zelo dobro služilo najrevnejšim slojem kot zdrava in cenena hrana in dasi bi zlasti skuta iz posnetega mlaka, dobro pripravljena, tvorila okusno in tudi zelo redilno hrano za delavske družine.

Cene mleku niso prenizke.

Kmetje se danes pritožujejo, da so cene mleka p renizke, da se ne izplača gospodariti

na mleko. Članek strokovnjaka v januarški številki pa kaže, da je cena mleka danes pri nas najmanj za 33% višja kot je bila pred vojno. Cena mleku danes torej ni slaba in je treba pri tem vpoštevati, da je dohodek za mleko reden in izdaten dohodek, kakor ga nima enakega kmečko gospodarstvo, da se po dosedanjih izkušnjah krma pri gospodarjenju na meso dosti slabše izplača, kot pri gospodarjenju na mleko in da se naposled glede mlečnosti krav, zlasti pa glede toščobnosti mleka s smotrenim delom da še veliko doseči, kar pa smo žal do zdaj zanemarjali. Glede mlečnosti krav in toščobnosti mleka se bo veliko dalo doseči s podrobnim delom živinorejskih zadrug. Da se bo pa to delo res krepko zastavilo in pravilno vršilo, so pač potrebni praktični živinorejski tečajji za gospodarje in fante po deželi. Pri teh tečajjih bi se s poukom pa tudi s praktičnimi poizkusi, z izvedbo kontrolne molže itd. pokazalo, kakšne možnosti so tu še odprte.

Kontrola trgovine in prometa z mlekom.

Težaven je položaj na domačem trgu tudi radi tega, ker se trgovina z mlekom in mlečnimi izdelki vrši brez kontrole in so vsled tega na dnevnem redu ponarejanje mleka in prodaja izkvarjenih, celo zdravju škodljivih mlečnih izdelkov. Za zaščito tako važne panoge gospodarstva kot je domače mlekarstvo, bi bil potreben zakon o kontroli prometa in trgovine z mlekom ter mlečnimi izdelki podobno kakor je v zakonjena kontrola in je pod zaščito zakona promet in trgovina z vinom, čeprav se žalibog ta zakon ne izvaja energično, kot bi bilo v interesu vinogradništva in konsumentov. Umesten bi bil v to svrhu državni zakon, ali do tega bo prišlo le tedaj, če bodo energično pritisnile oblastne samouprave.

Skupna prodajna centrala.

Naposled še enkrat besedo o izvozu. Tudi če z obdelovanjem trga dvignemo domači konzum, je gotovo, da bo vsled rastoče mlečne produkcije vedno več blaga za izvoz. Da se pa vendar doseže konkurenčnost naših mlečnih izdelkov na zunanjem tržišču, bi bilo mogoče potom skupne prodajne centrale prilagoditi cene zunanjim tržiščem, glede domačega konzuma pa bi mogli ostati pri današnji ceni. Velika prodajna centrala je neobhodna ne le, da se izdeluje enotno tipizirano blago prve vrste, temveč da se na domačem in na zunanjem trgu držijo enotne cene, za izvoz nižje, za domači trg višje. Ravno sedaj se je n. pr. poročalo v listih, da se jajca izvažajo po Din 1.50 do 1.60 za komad, dočim se v istem času na domačem trgu drži cena nad 2 Din, v Ljubljani celo Din 2.50 za komad. Iz tega je torej jasno, da bi slično tudi pri mlečnih izdelkih izvozno ceno morali znižati, da postanemo konkurenčni na zunanjih tržiščih, za domači trg pa bi ostala dosedanja. Seveda bi se mogla centralizacija prodaje izvesti le pri veliki disciplini vseh zadrug. Velika disciplina pa bo le posledica velike stiske, in mislimo

da je današnja stiska dosti huda, da pristopimo k ustvaritvi skupne prodajne centrale za mlečne izdelke.

V organizaciji in izobrazbi je rešitev.

Iz navedenega se vidi, da nas čaka na tem polju še veliko dela. Merodajni faktorji morajo uvideti, da sta živinoreja in mlekarstvo za dogledni čas najvažnejši panogi našega kmetijskega gospodarstva. Žal pa to gospodarstvo danes vsled pomanjkanja strokovnega vodstva, vsled pomanjkanja izobrazbe pri kmetih, vsled pomanjkanja podrobne organizacije v živinorejskih zadrugah in mlekarskih zadrugah ter vsled pomanjkanja kmetijsko-nadaljevalnih šol in tečajev ni na taki višini kot zahtevajo današnje razmere. Zato bo tu ne le naloga države, temveč zlasti tudi oblastnih samouprav, seveda pa tudi naloga združnih zvez, da s složnim sodelovanjem ustvarjajo in izpopolnjujejo organizacijo živinorejskih in mlekarskih zadrug, da sodelujejo in pomagajo pri strokovni izobrazbi kmeta in da zlasti za šole, tečaje, pa tudi za zadruge stavijo na razpolago dobre strokovnjake in učitelje.

Razpust Zadružne zveze v Gorici.

Zadružništvo na Goriškem je zadel hud udarec. 19. januarja je bil pozvan predsednik Zadružne zveze k prefektu. Prefekt mu je izročil dekret, s katerim se **razpušča načelstvo, nadzorstvo in občni zbor Zadružne zveze v Gorici**. Z istim dekretom je imenoval prefekt za vladnega komisarja Zadružne zveze dr. Licurga Petrelli-a, bančnega ravnatelja v Parmi. Bivši predsednik Zadružne zveze in novi komisar sta se nato na prefektovo zahtevo podala v palačo Zadružne zveze, kjer je predsednik izročil komisarju

blagajno in mu predal ves urad, o čemer se je sestavi zapisnik.

Zadružna zveza v Gorici se je ustanovila l. 1903. Letos bi bila praznovala 25-letnico. Imela je 170 zadrug, v katerih je bilo 47.000 članov. V l. 1927 je imela Zveza nad 25.000.000 lir prometa. Bila je največja slovenska zadružna organizacija v Italiji.

Dekret sam utemeljuje razpust vseh organov Zveze s tem, da je na podlagi poročila nadzorovalne komisije oblast prišla do zaključka, da Zadružna zveza v Gorici

radi nezadostnih sredstev ne more nuditi svojim članicam tisto učinkovito pomoč, ki bi bila potrebna, da se zajamči njihov razvoj in napredek. Dalje navaja dekret nerazumljivo frazo, da dosedanja uprava Zadružne zveze ni zadosti zanesljiva, da bi mogla uporabiti nujne ukrepe, ki so potrebni za sredstva kolektivnega interesa in interesov posameznih članov. Ta razlog bo pač malo komu razumljiv.

Prave vzroke razpusta pa je mogoče spoznati iz fašistovskega tiska. Tako n. pr. se navaja v tem tisku, da je Zadružna zveza s svojim denarjem podpirala laži-kulturne in laži-verske ustanove. Tako je financirala Čevljarsko zadrugo v Mirni, Slovensko Alojzijevišče v Gorici, goriško Mohorjevo družbo. Podpirala je slovenski tisk, kakor Goriško Stražo. Tiskala je koledarje v slovenskem jeziku, ki imajo namen ohraniti živo plamenico panslavizma tostran Alp.

Niso pa za razpust merodajni samo ti nacionalni razlogi, ki jih navaja fašistovski tisk. Fašizem je instinktivno čutil, da ima slovensko ljudstvo v svojih gospodarskih zadrugah edino zatočišče in v resnici učinkovito gospodarsko pomoč. Da se potujoče delo lažje in hitreje izvrši, je treba ljudstvu vzeti to zadnjo pomoč. In posegli

so na matico 170 zadrug in razpustili ne samo načelstvo in nadzorstvo, ampak tudi občni zbor, kar tvori jasno protizakonitost.

Z Zadružno zvezo v Gorici bodo ubite tudi slovenske zadruge, zlasti slovenske posojilnice. Preži pa na prihranke slovenskega kmeta in hoče dobiti v svoje odušne kremplje vse ljudstvo bančni zavod „Istituto Federale delle tre Venezie“. Podružnice italijanskih bank na slovenskem ozemlju se niso namreč mogle držati, ker so jim bile na poti slovenske posojilnice. Zato jih je bilo treba odstraniti. Načrt je bil dobro premišljen in dogovorjen. Prefekt se je ponovno sestajal z g. Friedrichsom, ravnateljem imenovane banke. Zadnji sestanek sta imela 14 dni pred razpustom Zadružne zveze. Jasno je torej, da se s tem razpustom izvaja načrt, po katerem mora biti uničeno slovensko zadružništvo in morajo stopiti na njegovo mesto italijanske banke, ki naj zadavijo dosedaj vsaj gospodarsko kolikor toliko neodvisnega kmeta.

Fašizem je posegel na slovensko zadružništvo. To nas prav nič ne začudi, saj pod fašizmom že davno tudi ni več svobodnega italijanskega zadružništva. Zadružništvo, ki pa nima svobode, je laži-zadružništvo.

Dolžnost pričevanja za odmero osebne dohodnine.

Mlekarska zadruga v X je bila prejela od davčnega oblastva poziv, naj mu sporoči imena in bivališče posestnikov, kateri so v 1927 dobavljali zadrugi mleko, in pa zneske, katere so prejeli za oddano mleko.

Davčno okrajno oblastvo je te podatke zahtevalo, opirajoč se na § 269 zakona o osebnih davkih. Zakon predpisuje na tem mestu, da je vsakdo dolžan, da vestno podaja od davčne oblasti zahtevane podatke

za izpopolnitev od njega napravljenih na povedi in da mora vsakdo na zahtevo pričati o davčnih zadevah drugih oseb, oziroma izpovedati kot izvedenec. Dolžnosti pričevanja pa niso med drugim podvržene osebe, ki bi jim zaradi pričevanja nastala neposredna znatna premoženjska škoda.

Proti zahtevi davčnega okrajnega oblastva je Zadružna zveza prizadeti članici sestavila priziv z naslednjo utemeljitvijo:

„V § 269 cit. zak. je določeno, da mora vsakdo v davčnih zadevah drugih na zahtevo pričati ali izpovedati kot izvedenec.

Jasno je, da se tika ta zakonita določba le takih slučajev, ko gre za obdavčenje posameznih, konkretno določenih, imenoma navedenih oseb, ne more se pa tolmačiti tako, da bi bil kdo zavezan pričati in izpovedati kar o gotovi skupini davčnih zavezancev, ki je le na splošno označena, ne da bi bila navedena imena posameznih pripadnikov te skupine.

Vsled tega je smatrati zgoraj označeno zahtevo davčnega okrajnega oblastva kot neopravičeno, ker se niso navedli konkretni slučajji, v katerih naj bi se pričalo.

Je pa še drug važen razlog, vsled katerega podpisana zadruga meni, da ni dolžna ugoditi navedeni zahtevi davčnega okrajnega oblastva. Če bi načelstvo podpisane zadruge podalo pričevanje glede združnikov mlekarske zadruge, je čisto gotovo, da bi se s tem zadrugi prizadejala jako občutna materialna škoda. Kakor hitro bi se med člani razvedelo, da načelstvo zadruge naznanja davčni oblasti, koliko so prejeli za dobavljeno mleko, potem bi brez dvoma mnogi udje iz zadruge izstopili, boječ se, da bodo imeli sitnosti z davčnimi zadevami. V tej misli bi mnoge člane podkrepilo tudi to, da drugi posestniki, ki niso včlanjeni v zadrugi, nimajo ob prodaji mleka nobenih težkoč. Ta okolnost bi čisto gotovo mnoge člane napotila, da bi izstopili iz zadruge, kar bi storili toliko lažje, ker se mleko vedno tudi brez zadruge prav lahko proda. Če bi pa člani začeli zapuščati zadrugo, bi le tej nastala znatna gmotna škoda, ker bi potem prejemale mnogo manj mleka, dočim bi ostali obratni stroški isti.

Nevarnost gmotne škode bi nastala za zadrugo za slučaj izstopa večjega števila članov tudi zaradi tega, ker ima sklenjeno s svojimi odjemalci dobavne pogodbe za daljše dobe. Če bi ne mogla dobavljati pogojene množine mleka, oziroma mlečnih izdelkov, bi morala plačati svojim odjemalcem dogovorjeno globo in bi poleg tega mogla priti v položaj, da bi svoje odjemalce izgubila, ako bi napram njim ne mogla točno izvrševati prevzetih obveznosti.

Navedene okolnosti so očitvidno take, da je načelstvo podpisane zadruge prepričano, da bi se povzročila zadrugi neposredna in prav znatna škoda, če bi ugodilo zahtevi davčnega okrajnega oblastva in da vsled tega po drugem odstavku zgoraj cit. § 269 zadruga ni dolžna doposlati davčnemu okrajnemu oblastvu zahtevanih podatkov“.

Na ta priziv je mlekarska zadruga v kratkem času prejela od davčnega okrajnega oblastva rešitev, da se odveže dolžnosti predložiti zahtevani izkaz posestnikov, ki so ji v l. 1927 prodajali mleko.

S tem je bila zadeva za zadrugo ugodno rešena.

Če bi bila zadruga ustregla opisani neopravičeni zahtevi davčne oblasti, je jasno, da bi bila povzročila med člani ogromno nevoljo, sebi pa prav znatno škodo. Zato se je treba v takih primerih najprej prepričati, če oblast postopa res po zakonu. Zlasti je taka previdnost na mestu napram mnogim davčnim oblastem, ki gredo v svoji preveliki vnemi dostikrat predaleč s svojimi zahtevami. Ako zadruga ne zna sama dotične zadeve pravilno presoditi, naj se takoj obrne za svet do Zveze, ki je svoje članice s primernim poukom že neštётokrat obvarovala občutne škode.

Načrt za likvidacijo vojnih posojil.

V novem listu „Gospodarju“ sta objavila gg. dr. I. Črne in dr. G. Gregorin svoj načrt za likvidacijo vojnih posojil. Načrt obstoji v sledečem. Imejitelji vojnih posojil ustanovijo zadrugo, v katero vplača vsak toliko deležev po 50 Din, kolikokrat po 1000 kron vojnega posojila ima. Zbrano deležno glavnico vodi zadruga loterijo. Žrebanje se vrši trikrat na leto. Dobiček teh loterij, ki se nadaljujejo skozi 18 let, se po odbitku režije redno vporablja za nabavo obveznic vojne škode. Ako bi se loterija s pričakovanim čistim dobičkom Din 1 300.000 letno nadaljevala 18 let z nespremenjenim uspehom in ako bi se za ta dobiček sproti nabavljale obveznice vojne škode, bi se po 18 letih zadrugarjem izplačali deleži, izplačalo vojno posojilo v nominalni vrednosti in bi po načrtu ostalo še nekaj prebitka za občekoristne namene, dasi bi zadruga vplačane deleže članom ves čas obrestovala s 5%.

To je na kratko načrt. Rešiti vprašanje vojnih posojil je hvaležna naloga. Toda po našem mnenju bo načrt vendar naletel na precejšnje težave, ki bi mogle biti tudi takega značaja, da bi pričakovani uspeh izostal. Naj nam bo torej dovoljeno, da na kratko navedmo par pomislekov.

Prvič zahteva načrt od posestnikov vojnih posojil, da vložijo v zadrugo kot delež kapital v višini ene petine vojnih posojil. Nastane vprašanje, koliko posestnikov ima danes razpoložljivo gotovino, da bi mogli deleže vplačati. Mnogo ustanov in fondov tega denarja sploh nima, ker so vse vložili v vojno posojilo. Pa tudi večina fizičnih oseb bi mogla potrebni kapital za deleže dobiti le s posojili.

Cela akcija za rešitev vprašanja vojnih posojil se postavi na loterijo, ki naj se s tremi žrebanji letno skozi 18 let nadaljuje. Kakšne ogromne množine srečk bi bilo treba leto za letom spraviti med slovensko ljudstvo poleg številnih srečk drugih loterij z dobrodelnimi nameni še za to loterijo, ko je že kupovanje srečk državne razredne loterije postalo težka ljudska razvada, agenti in prodajalci srečk pa prava ljudska nadloga!

Je še tudi vprašanje, v koliko bi se mogli in smeli pridružiti akciji z ozirom na riziko te zadruge ravno tisti, za katere je vprašanje vojnih posojil najbolj pereče. Pristop regulativnih hranilnic, fondov, ustanov, sirotinskega denarja itd. se nam zdi s tega vidika malo verjeten, ker je treba vplačati ne le deleže v eni petini nominala vojnih posojil, ampak je treba pri zadruzi z omejeno zavezo najmanj v enaki višini jamčiti za obveznosti zadruge, kolikor znašajo deleži.

Zdi se nam tudi malo verjeten tak uspeh loterij, kakor ga predvideva načrt. Pri izračunavanju uspeha nameravane loterije se ne smejo vzeti za podlago izkušnje z dosedanjimi loterijami, ker so dosedanje loterije bile v primeri z nameravanimi le majhnega obsega in le bolj slučajne in ker so imele dosedanje loterije vedno evidenten občekoristen namen, poleg tega pa za seboj široke organizacije, ki so njih akcijo podprle.

Pomisliti je tudi, da loterije za občekoristne namene v bodoče ne bodo prenehale. Kako stališče pa bo zavzela državna razredna loterija napram nameravani, je seveda drugo vprašanje, za to akcijo samo pa odločilnega pomena.

In kar je najvažnejše, loterije izgublajo na pomenu in njih uspeh pada, ker so vse loterije danes dobile zelo nevarnega konkurenta v obveznicah 2 1/2 %-ne vojne škode, katerih nakup je dejansko najboljša loterija in katerih nakup tudi „Gospodar“, ki prinaša obravnavani načrt, sam toplo priporoča.

Radi negotovosti o uspehu loterij se

vriva vprašanje, ali ne bi morali člani zadruga sami v veliki meri kupovati srečke loterije, da omogočijo njih prodajo in s tem predvideni dobiček zadrugi.

Smatrali smo za potrebno, da opozorimo na te pomisleke, glede katerih mora vsakdo, ki hoče pristopiti k zadrugi, priti sam seboj na jasno.

Zadružno gibanje v Sloveniji v letu 1927.

Po objavah, ki jih registracijska sodišča objavljajo v Uradnem listu, dobimo o zadružnem gibanju v Sloveniji v l. 1927 sledečo sliko:

I. **Novih zadrug** je bilo lani vpisanih v zadružni register 46 (predlanskim 81) in sicer v okolišu trgovskega sodišča v Ljubljani 21, v Novem mestu 6, v Celju 5 in v Mariboru 14.

Prvo mesto zavzemajo med novimi zadrugami tudi lani kreditne, katerih je bilo na novo ustanovljenih 12 (4 v okrožju trgovskega sodišča v Ljubljani, 3 v Novem mestu in 5 v Mariboru). Njim slede mlekarke zadruga, katerih je bilo vpisanih 9 (6 v območju trg. sodišča v Ljubljani, 1 Novo mesto, 1 Celje, 1 Maribor). Za njimi pridejo stavbne zadruga, katerih je bilo na novo osnovanih 7 (5 Ljubljana, 1 Novo mesto, 1 Maribor). Nato slede zadružne elektrarne s 5 novimi ustanovitvami (1 Ljubljana, 4 Maribor). Dalje sta bili ustanovljeni 2 nabavni (konzumni) zadrugi (1 Ljubljana, 1 Celje, 2 živinorejski (1 Novo mesto, 1 Maribor), 2 vodovodni (1 Ljubljana, 1 Celje), 1 hmeljarska (Celje), 1 tiskovna (Celje) in 1 obrtna (Ljubljana), 1 petarska (Ljubljana), 1 zadružna opekarna (Maribor) 1 ekonomska (Maribor) in 1 osrednja (Osrednje mlekarnarje v Ljubljani).

II. **V likvidacijo** je v l. 1927 stopilo

28 zadrug (predlanskim 30) in to: v okolišu trgovskega sodišča v Ljubljani 10, v Novem mestu 5, v Celju 5, v Mariboru 8.

Med zadrugami, ki so lani stopile v likvidacijo, je 5 kreditnih zadrug (Ljubljana 2, Novo mesto 1, Maribor 2), 6 nabavnih (konzumnih) zadrug (Ljubljana 2, Novo mesto 2, Celje 1, Maribor 1), 1 mlekarška (Celje), 4 živinorejske (pri vsakem trgovskem sodišču po 1), 1 vinarska (Novo mesto), 3 zadružne elektrarne (Ljubljana 1, Celje 1, Maribor 1), 3 stavbne zadruga (Ljubljana 2, Maribor 1), 1 tiskovna (Maribor), 4 obrtne (Ljubljana 2, Celje 1, Maribor 1).

III. **Konkurz** so napovedale 3 zadruga (Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Kmetijsko in konsumno društvo v Šmarju pri Jelšah in Osrednja gospodarska zadruga „Panonija“ v Mariboru).

IV. **Izbrisanih** iz zadružnega registra je bilo lani 27 zadrug in sicer pri trgovskem sodišču v Ljubljani 7, v Novem mestu 10, v Celju 2 in v Mariboru 8.

Med izbrisanimi zadrugami je bilo 5 kreditnih (Ljubljana 1, Novo mesto 1, Maribor 3), 8 nabavnih (konzumnih) zadrug (Ljubljana 2, Novo mesto 3, Maribor 3), 1 mlekarška zadruga (Ljubljana), 1 agrarna zajednica (Novo mesto) 1 mlekarška (Ljubljana), 3 živinorejske (2 Novo mesto, 1 Maribor), 1 vinarska (Novo mesto) 1 stav-

beno (Novo mesto), 5 obrtnih (Ljubljana 3, Celje 2), 1 lesna (Novo mesto) in 1 za vnovčenje živine (Maribor).

Vsega skupaj je bilo po vojni ustanov-

ljenih 552 novih zadrug, 238 jih je stopilo v likvidacijo, 8 jih je prišlo v konkurz, 187 pa jih je bilo izbrisanih iz zadrúžnega registra.

© © © VPRAŠANJA IN ODGOVORI © © ©

Vprašanje 6.: Sicer je bilo v Narodnem Gospodarju že večkrat pojasnjeno, katerim oblastem morajo zadruge po občnem zboru poslati svoj računski zaključek za preteklo poslovno leto in prepis zapisnika o občnem zboru, vendar smatramo, da bo prav, če tudi letos znova ponovitno pouk o tej stvari.

Odgovor: Po občnem zboru morajo vse zadruge poslati:

1. Zadrúžni zvezi kot revizijski oblasti dva izvoda odobrenega računskega zaključka in celoten prepis zapisnika o občnem zboru.

2. Davčni administraciji v Ljubljani, oziroma davčnemu okrajnemu oblastvu v Mariboru dva izvoda računskega zaključka in prepis zapisnika o občnem zboru. Zadostuje pa, ako se prepis zapisnika predloži samo v izvlečku o onih točkah, ki zadevajo odobritev računskega zaključka in morebitno razdelitev čistega dobička.

3. Velikemu županu potom sreskega polglavarstva en izvod računskega zaključka, na katerem naj se na prvi strani napiše pripomba, na katerem občnem zboru je bil odobren.

Samo ob sebi umevno je, da je treba po občnem zboru čimprej prijaviti pristojnemu trgovskemu sodišču morebitno spremembo v načelstvu, oziroma morebitno spremembo pravil.

Vprašanje 7: Pri načelniku naše zadruge se je zglasil član zadruge in zahteval vpogled v članski imenik. Ali ima član do tega pravico? Ali si sme iz imenika tudi člane prepisovati? (H. p. v. Z.)

Odgovor: Članski imenik, kakoršnega za vsako zadrugo predpisuje § 14 zadr. zak. je javna knjiga, v katero ima pravico vpogleda ne le vsak član, ampak sploh vsa k d o. Isto, kakor za članski imenik, velja tudi za zadrúžna pravila in vse poznejše spremembe pravil. § 14 zadr. zak. v drugem odstavku določa: „Vpogled v članski imenik, kakor tudi v pravila in morebitne njih spremembe se mora vsakomur dovoliti“. — Judikatura splošno razlaga to določbo tudi v tem smislu, da pravica vpogleda v članski imenik in pravila vsebuje že tudi pravico delati si prepise iz članskega imenika ali pravil. Seveda se sme tak prepis delati le v poslovnih prostorih zadruge med poslovnimi urami.

Vprašanje 8: Prosimo pojasnila, ali so posojilnice oproščene postnine za vrednostva pisma tudi v medsebojnem prometu ali samo v prometu z Zvezo? (P. d. Sv. A)

Odgovor: Prostost poštnine za vrednostva pisma, tiskovine, denarne nakaznice itd. velja samo za promet med Zvezo in njenimi članicami in za promet Zvez z Glavnim zadrúžnim savezom, ne velja pa pošt. prostost za promet med zadrugami.

Vprašanje 9: Imamo zelo veliko število starih realiziranih hranilnih knjižic, ki nam delajo precejšno napotje. Koliko časa moramo te knjižice hraniti (H. p. Št. L.).

Odgovor: Tozadevno odloča § 33 trgovskega zakona: „Trgovci so dolžni hraniti svoje trgovske knjige deset let in sicer

od dneva dalje, ko je bila vanje napravljena poslednja izabeležba. — Isto velja glede prejetih trgovskih pisem, kakor tudi inven-

turnih seznamov in bilanc“. Lahko torej odstranite vložne knjižice, pri katerih je od zadnjega vpisa preteklo že deset let.

□ | □ | □ | □ ZADRUŽNIŠTVO. □ | □ | □ | □

Poslovna tajnost je pogoj uspeha pri posojilnicah. Ljudje ne marajo, da se ve ali celo govori, da imajo v posojilnici naložen denar ali da imajo v posojilnici dolg. Zato odborniki, molčite o posojilniških zadevah, ako hočete posojilnici dobro! Ko ste zapustili sejno sobo, ne veste o posojilnici ničesar in se ne razgovarjate o njenih zadevah z nikomur razun, ako priporočate posojilnico novim vlagateljem z ozirom na varnost, ki jo nudi neomejena zaveza vseh članov.

Pametna misel. Neka posojilnica nam je v dopisu, v katerem prosi za pritrditev Zveze glede dovolitve nekega večjega posojila, napisala tudi sledeče: „Nam gre predvsem za to, če hoče zadruga pomagati čimveč posestnikom prosilcem z manjšimi posojili, potem ne sme dovoljevati tako visokih posojil kakor je zaproseno. Prošnikov za manjša posojila bo v letošnjem letu zelo veliko, ker je bilo lansko ieto izredno slaba. Ljudje bodo rabili denar na razne gospodarske potrebščine. A kako naj jim ustrezemo, če bomo take vsote vezali v eno visoko posojilo. Izposojati si denar ne gre, ker se zgubi s tem zaupanje pri vlagateljih. Zanesljive posestnike, ki prosijo za posojilo, odklanjati je pa tudi slabo za zadrugo. Zato je treba vedno previdno skrbeti za zadostno rezervo, katera mora biti pri Vas naložena in tako pripravljena za vsako potrebo.“ — Podpišemo z obema rokama in priporočamo, da vpoštevajo tudi druge posojilnice.

Izvajanje zakona o poljedelskem kreditu bi pomenilo v sedANJI obliki likvidacijo vsakega drugega kmetijskega kreditnega za-

druženstva. Do tega zaključka pride ing. Varga v svoji razpravi, objavljeni v Bankarstvu. Vsaka zadruga, pa tudi vsaka zveza bi morala spremeniti svoja pravila po zahtevah zakona o poljedelskem kreditu, ako bi hotela, da se posluži kreditov, ki jih stavi država na razpolago za te zadruge.

Le za pomoč smo dobri. Blagovna zadruga v nekem kraju se obrača na Zvezo za izdatno pomoč v sanaciji. Posojilnica v istem kraju pa ima ves denar naložen pri bankah. Naše mnenje pa je tako-le. Kamor nalaga posojilnica odvišni denar, tja naj se obrne blagovna zadruga za podporo pri sanaciji. Smo radovedni, koliko bodo banke dale. — Zveza je pomagala, pomaga in bo vedno pomagala v nesreči svojim zadrugam, toda le ako zadruge držijo vsaj eno temeljno združno načelo: skupnost. Zadruge, ki nalagajo odvišni denar drugod, s tem prezirajo združno skupnost in so s tem izgubile pravico, sklicevati se na združno skupnost in združno pomoč.

Doslednost. — Kmečka posojilnica prosi večji kredit pri Zvezi za povečanje prometa in dobička. — Istočasno pa kaže bilanca, da ves odvišni denar nalaga pri banki. Bodite dosledni! Če denar nalagate pri banki, prosite tudi kredit pri banki. Ali naj bo Zveza samo dobra za cenene kredite, za nalaganje pa naj bodo banke. S pravo besedo imenujemo tako postopanje **izkoriščanje**.

Zadruge za kmetijski kredit. Pred približno štirimi meseci se je bila konstituirala direkcija za kmetijski kredit. Njeno delo je bilo doslej le organizatorne narave.

Kreditov še ni mogla izplačevati. Po zakonu o kmetijskem kreditu more podeljevati kredite šele tedaj, ko se njen sedanji začasni odbor pretvori v stalnega, t. j. v odbor, v katerem bo najmanj pet predstavnikov oblastnih zadrug. Doslej pa še ne obstoji nobena oblastna zadruga.

Kjer zadrugištvu še ni poznano, ondi se krajevne zadruge snujejo na inicijativo direkcije. To velja zlasti za južno Srbijo in Črno goro. Doslej se je osnovalo vsega skupaj 76 krajevnih zadrug in to: v beogradski oblasti 25, v podunavski 14, v baški 11, v moravski 7, v skopljanski 2, v oseški 1, v podrinski 1, v kosovski 1, v valjevski 2, v splitski 5, v sarajevski 1, v šumadinski 2, v timoški 3 in v primorsko-krajiški 1. Dasi so te zadruge že osnovane, ni razumene še nobena dobila od direkcije dovoljenje za vpis v zadrugi register. Tako dovoljenje se sme namreč izdati šele 30 dni potem, ko je zadruga naznanila direkciji svojo ustanovitev.

Po zakonskem načrtu naj bi se osnovala za vsako oblast po jedna oblastna zadruga za kmetijski kredit. Od tega načela se je sedaj odstopilo, ker ni denarnih sredstev za njihovo vzdrževanje. V zakonu o kmetijskem kreditu je odrejeno, da se mora v proračun za leto 1925/1926 in 1926/27 vpostaviti po 50 milijonov dinarjev, v naslednjih letih pa po 100 milijonov, dokler ne bo vplačanih

500 milijonov, ki naj bi tvorili osnovni kapital direkcije. Dokler bi direkcija ne prejela 200 milijonov od države, pade vzdrževanje direkcije in oblastnih zadrug na breme proračuna poljedelskega ministrstva, a kasneje se morajo te ustanove vzdrževati iz svojih lastnih dohodkov.

Med tem pa je bil postavljen v proračun samo prvi obrok 50 milijonov dinarjev. Od drugega obroka je bilo postavljeno v proračun samo 4 milijone, toda predno je bila vsota izplačana, je „budžet ugasnil“. Za leto 1927/28 je mesto 100 milijonov postavljeno v proračun le 50 milijonov, od katere vsote pa doslej še ni nič izplačano. Tudi v proračun za bodoče leto je postavljenih le 50 milijonov, toda se ve za gotovo, da za to svrhu ni denarja in je s sigurnostjo pričakovati, da tudi od te vsote ne bo nič izplačanega.

Za vzdrževanje direkcije in oblastnih zadrug je država izplačala v prvih dveh letih po jeden milijon dinarjev, za tretje leto je postavljenih v proračun poljedelskega ministrstva v ta namen 800.000 Din, toda izplačano ni nič niti se bo izplačalo. Za prihodnje leto je ta postavka enostavno črfana iz proračuna poljedelskega ministrstva. Po osnovnem kapitalu se ne sme segati, a za vzdrževanje direkcije in oblastnih zadrug se ne da nič. Tako je vsa akcija prišla v položaj, ki je naravnost smešen.

© © © © © GOSPODARSTVO. © © © © ©

Vloge pri Poštni hranilnici na Dunaju. Poslanec Klekl je svoječasno poslal na pošno ministrstvo vlogo radi izplačevanja poštno-hranilnih vlog, ki se nahajajo v nasledstvenih državah. Ministra je prosil, da bi izplačala vloge naša poštna hranilnica. Poštni minister

je obvestil poslanca, da je naš ministrski svet že ratificiral konvencije, na podlagi katerih se bodo te vloge izplačevale v razmerju 1 Din za 4 krone. Ker pa teh konvencij še niso podpisale Poljska, Madjarska in Avstrija, še niso stopile v veljavo. Čim se bo

to zgodilo, bodo dobili vlagatelji svoje vloge, ki jih imajo pri poštni hranilnici na Dunaju, od poštne hranilnice v Beogradu.

Socializacija brez revolucije. Nemški profesor narodnega gospodarstva Schulte-Gavernitz poroča o študiju gospodarskih razmer v Ameriki. Poleg vseh drugih ugotovitev je najvažnejša ta, da je približno 30% ameriškega kapitala v delavskih rokah. Na to njegovo ugotovitev navajajo Amerikanci sami potrebne podatke in prof. Carver piše: „Edino gospodarsko revolucijo imamo sedaj pri nas v Združenih državah. To je revolucija, ki briše razliko med delavci in kapitalisti na ta način, da dela iz delavcev kapitaliste, ter sili tudi večino kapitalistov, da na ta ali drugi način postanejo delavci, ker le malo jih je, ki bi mogli živeti od dohodka lastnega kapitala“. — Delavske vloge znašajo po stanju iz l. 1924 20 milijard 874 milijonov dolarjev. Vlagateljev v delavskih hranilnicah je bilo 38,870.000. Druga panoga štedenja je zavarovanje za življenje in je znašala l. 1925 zavarovana svota 60 milijard, število zavarovancev pa 83 milijonov. Tretja panoga štedenja so stavbinske kreditne družbe, ki so imele l. 1923 3 milijarde 941 milijonov dolarjev kapitala od 7,200.000 članov. Ogromne so tudi številke udeležbe delavstva pri velikih industrijskih družbah. Če se bo to razvijalo tako naprej, bo ameriški delavec potom varčevanja, podjetnosti in izobrazbe polagoma postal lastnik proizvodnega kapitala, kar je cilj materialističnih socialistov Marxa, samo da je slednjih pot do cilja le revolucija.

Odtegljaji Narodne banke za poškodovane bankovce. Pritožbe zaradi poškodovanih bankovcev so na dnevnem redu. Kakor hitro jim manjka kak košček, se stranke pritožujejo nad poštami, pošte nad založnimi poštami, založne pošte pa nad Narodno banko, kamor pošiljajo denar. Poštno rav-

nateljstvo je skušalo urediti to vprašanje s posredovanjem pri Narodni banki in pri delegaciji ministrstva za finance. Ali tudi ti zavodi so vezani na svoje predpise, po katerih morajo za vse stranke enako poslovati. Po obvestilu podružnice Narodne banke v Ljubljani veljajo glede odbitkov za poškodovane bankovce naslednja določila: Za vsak poškodovani bankovec razen petdinarskega odtegne Narodna banka za tvorniške stroške 1.70 Din, za petdinarskega pa 50 par. Če se pa predloži iz dveh različnih delov sestavljeni bankovec, od katerih ima vsak del drugo številko in serijo, smatra Narodna banka tak bankovec za dva poškodovana bankovca in odtegne za vsak del po 1.70 Din, torej za celi bankovec 3.40 Din. Razen tvorniških stroškov pa odračuni Narodna banka pri večjih poškodbah (pri katerih manjka manjši ali večji del), tudi tisti manjkajoči del. Ta del se odračuni tako, da se razdeli celi bankovec, na sto enakih štiriogelnikov (polj) in se odšteje toliko enot (polj), kolikor jih manjka. Pri desetakah se račun eno polje 10 par, pri stotakah 1 Din, in pri tisočakah 10 Din. Manj ko četrtnina bankovca se ne honorira. Te odtegljaje mora plačati vsaka stranka, bodisi zasebnik, javna ustanova ali pa državni urad. Zadnji čas se pojavljajo v prometu tudi namenoma razrezani bankovci, zlasti desetaki. Tako poškodovanje in razpolavljanje bankovcev je prepovedano in Narodna banka odtegne od takega bankovca za vsako polovico po 1.70 tvorniških stroškov.

Naši državni dolgovi. V predlogu proračunskega zakona za l. 1928/29 navaja finančni minister sledeči pregled naših državnih dolgov po stanju 1. decembra 1927:

1. 7% investicijsko posojilo iz l. 1921 496,050.000 Din,
2. 4% posojilo iz l. 1921 125,390.000 Din,
3. 8% Blerovo posojilo: 15,250.000 dolarjev,

4. 7% Blerovo posojilo: 30,000.000 dolarjev,

5. 7½% boni za odkup orijentalških železnic: 119,977.264 francoskih frankov,

6. 2½% vojna odškodnina: 4.206,606.000 Din,

7. 5% zunanje posojilo iz leta 1924: 200,000.000 francoskih frankov,

8. Dolg Angliji: 2,068.343 angl. funtov,

9. Vojni dolg Angliji: 25,591.428 angleških funtov,

10. Vojni dolg Ameriki: 62,450.000 dolarjev,

11. Dolgovi vsled insbruškega dogovora; 23,332.614 dolarjev,

12. Predvojni dolgovi kraljevine Srbije: 785,109.500 francoskih frankov,

13. 5% londonsko posojilo: 216.340 angleških funtov,

14. Predujem bank iz l. 1913: 9,600.936 francoskih frankov,

15. Avtonomni dolgovi: 94,000.000 Din,

16. Dolg Narodni banki: 4.069,019.907 Din,

17. Leteči dolgovi: 1.200,000.000 Din,

18. Vojni dolg Franciji: 1.897,296.240 francoskih frankov.

Tak bi bil pregled naših državnih dolgov, ki je pa le približen. Posamezne številke niso povsem zanesljive, tako na pr. se ne ve točno, koliko znašajo leteči dolgovi in dolgovi vsled insbruškega dogovora, katere je morala država prevzeti iz mase avstro-ogrske monarhije v svojo plačilno obveznost. Vojni dolg Franciji je privzet v ta pregled po članku nekega francoskega časopisa. Po kurzni vrednosti dinarja dne 1. decembra 1927 bi vsi dolgovi znašali v naši valuti okoli 30.970,000.000 Din, ali kratko 31 milijard. Seveda je pa ta ocena

le relativna, ker je v ozki zvezi z mednarodno vrednostjo dinarja.

V gorenji pregled nista privzeti še dve vrsti dolgov, ki pa bosta tudi prej ali slej postali aktualni, namreč dolg za prevzem vicinalnih železnic in del dolga, ki odpade na našo državo vsled razdelitve turške države. Vrednost vicinalnih železnic se ceni na 260 milijonov zlatih kron. Poleg tega bo treba izplačati večji znesek za izkoriščanje teh železnic od leta 1918 dalje. Za amortizacijo otomanskega dolga, kolikor ga odpade na našo državo, se zahteva letna anuiteta 10,471.000 zlatih frankov.

Kako računajo banke. Zadruga je imela pri neki ljubljanski banki naložen denar v tek. računu, iz katerega je izvrševala tudi razna nakazila. Samo en dan se ji pripetilo, da je več disponirala kot je imela razpoložljivega, da je torej prišla v debet. In banka ji je za ta dan računala 12% obresti, dočim ji je obrestovala vlog v tek. račun le po 5%.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Izlakah, se bo vršil dne 18. marca 1928 ob 3. uri pop. v zadrudnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1927. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vurbergu, r. z. z n. z., se bo vršil 26. febr. 1928 ob 3. uri pop. v stari šoli v Vumbahu h. št. 2. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za leto 1927. 3. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske gospodarske zadruge v Zagorju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 4. marca 1928 ob pol 2. uri v Zadrudnem domu. Dnevni red: 1. branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za l. 1927. 4. volitev a) 2 članov načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zagradcu, r. z. z n. z., se bo vršil na nedeljo 25. marca 1928 ob 3. uri pop. v hranilničnem prostoru z dnevnim redom: poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v St. Jerneju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 11. marca 1928 ob 3. uri pop. v društveni dvorani z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1927. 3. slučajnosti.

Občni zbor I. delavskega konsumnega društva na Jesenicah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. marca l. 1927 ob 3. uri popoldne v društveni dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1927. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Ko-mendi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 26. februarja 1928 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kresnicah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca t. l. ob 11. uri v prostorih hranilnice z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1927. 3. branje revizijskega poročila. 4. nadomestna volitev nadzorstva. 4. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laporju, r. z. z. n. z., se bo vršil v uradnih prostorih v Laporju h. št. 37. dne 26. febr. 1928 ob 8. uri dop. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje rač. zaključka za l. 1927. 3. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slovgor. r. z. z. n. z., se bo vršil dne 20. marca 1928 ob 14. uri v zadržni pisarni, v slučaju nesklepčnosti pa tri tedne pozneje t. j. 10. aprila 1928 ob isti uri na istem mestu brez ozira na število navzočih združnikov. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev bilance za leto 1927. 4. razdelitev čistega dobička. 5. predlogi.

Občni zbor Delavskega stavbenega društva v Ljubljani, r. z. z. n. z., ki se bo vršil v sredo dne 29. svečana 1928 ob pol 6 uri zvečer, v slučaju nesklepčnosti pa pol ure kasneje ob vsaki udeležbi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. Branje revizijskega poročila o z dne 15. dec. 1927 izvršeni reviziji. 4. odobritev računskega zaključka za posl. leto 1927. 5. volitev 6 članov načelstva, 3. pregledovalcev računov in 5 razsodnikov. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnega in podpornega društva združnih nastavljenec v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 4. marca 1928 ob 10. uri dop. v kleti I. delavskega konsumnega društva v Ljubljani, Kongresni trg št. 2 s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za III. upravno leto 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

19. redni občni zbor Ljudske posojilnice v Logatcu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 18. marca 1928 ob 3. uri popoldne v župnišču v Gornjem Logatcu z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1927. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Loškem Potoku, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 19. marca 1928 v društvenih prostorih na Hribu ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1927. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. branje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Električne strojne družbe v Mozirju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. febr. 1928 ob 3. uri pop. v ljudski šoli v Mozirju. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1927. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge v Naklem, r. z. z. o. z., se bo vršil 11. marca 1928 ob 3. uri popoldne v stari šoli z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1927. 4. volitev (nadomestna) načelstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske posojilnice v Novem mestu, r. z. z. n. z. bo v ponedeljek, dne 26. marca t. l. ob 1 uri pop. v uradnih prostorih posojilnice z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. potrjenje računskega zaključka za leto 1927. 6. volitev načelstva. 7. volitev nadzorstva. 8. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Pavlu pri Preboldu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. febr. 1928 ob 3. uri popoldne v posojilniškem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1927. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Predosljih, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1928 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih v Društvenem domu z dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1927. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hran. in pos. v Prečni, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. febr. 1928 po prvi sv. maši v stari šoli z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrditev računskega zaključka za leto 1927. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Preserju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1928 pop. ob 3. uri v župnišču. Spored: 1. čitanje zapisnika prejšnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1927. 4. Branje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Stavbene zadruge Goričane v Preski, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. svečana t. l. po popoidanski božji službi v Društvenem domu. Dnevni red: 1. Potrjenje letnega računa za l. 1927. 2. Volitev načelstva in nadzorstva. 3. Slučajnosti — posvetovanje.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Prihovi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 19. marca 1928 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. odobritev rač. zaključka za leto 1927. 2. volitev načelstva in nadzorstva. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Radovljici, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 11. marca 1928 ob pol 8. uri dopoldne v zadrudnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za leto 1917. 3. volitev nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Rečici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 4. marca 1928 pop. ob 3. uri pri gospodu Antonu Fürstu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1927. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Rečici v Savinjski dolini, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. marca 1928 ob 4. uri pop. v prostorih g. Antona Fürsta. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje račun. zaključka za leto 1927. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sevnici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. svečana 1928 v tuk. posojilniških prostorih ob 10. uri dop. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1927. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slovenjgradcu, bo dne 23. febr. 1928 ob 2. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Elektrostrojne zadruge v Sorici nad Železniki, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. marca 1928 ob 2. uri pop. v Spod. Sorici št. 2. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrditev računskega zaključka za l. 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sorici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. marca 1928 ob 2. uri pop. v Sp. Sorici št. 2. Dnevni red: čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje račun. zaključka za leto 1927. 4. volitev a) načelstva b) nadzorstva.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Strugah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. marca 1928 ob 3. uri popoldne v zadrudnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje račun. zaključka za leto 1927. 3. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Strugah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. marca 1928 ob 3. uri pop. v šoli. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje račun. zaključka za l. 1926 in 1927. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 3. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Škalah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 25. marca 1928 ob 8. uri dopoldne v Škalah v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. odobritev zapisnika zadnjega obč. zбора. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čit-

anje revizijskega poročila. 4. odobritev račun. zaključka za leto 1927. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Škofji Loki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. febr. 1928 ob 11. uri v pisarni posojilnice z dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1927. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji, r. z. z. n. z., bo dne 26. februarja 1928 ob pol 3. uri pop. v mali društveni dvorani z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za leto 1927. 3. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetisko-delavske hranilnice in posojilnice na Teharjih, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1928 po prvi sv. maši v posojilničnih prostorih s sledečim razporedom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2.) poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1927. 5. nadomestna volitev a) načelstva b) nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Trbojah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. marca 1928 dopoldne ob 10. uri v župnišču v Trbojah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za leto 1927. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva Št. Vid nad Ljubljano, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. februarja 1928 ob pol 8. uri zjutraj v Ljudskem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. dopolnilna volitev načelstva 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Živinorejske zadruge v Vodichah, r. z. z. o. z., bo v nedeljo 26. febr. 1928 ob pol 8. uri zj. v mali dvorani Kat. doma v Vodichah. 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobrenje račun. zaključka za l. 1927. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. Sprememba pravil. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Vodichah, bo v nedeljo 4. marca 1928 ob pol 8. uri zj. v mali dvorani Kat. doma v Vodichah. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobrenje račun. zaključka za l. 1927. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vodichah, r. z. z. n. z., bo v nedeljo 13. marca 1928 ob 3. uri pop. v mali dvorani Kat. doma v Vodichah. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobrenje račun. zaključka za l. 1927. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Voklem pri Kranju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 4. marca 1928 ob pol 10. uri dop. v šoli. Dnevni red: 1. revizijsko poročilo. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1927. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.